

เลขที่.....

แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน
☐ รายบุคคล ☒ กลุ่มบุคคล

ชื่อ – นามสกุล : นางสาวภรณ์ช พึ่งพาพงศ์	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัดฝ่าย / ส่วนงาน : ห้องสมุดองค์กรักษ์	
ชื่อ – นามสกุล : นางปภาดา น้อยคำยาง	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัดฝ่าย / ส่วนงาน : ฝ่ายจัดการทรัพยากรสารสนเทศ	
ชื่อหลักสูตร	โครงการสัมมนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เรื่อง “Tips & Tricks การตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-Checking)ในยุค AI สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ”
วัน/เดือน/ปี	วันที่ 5 กันยายน 2568
สถานที่จัด	การประชุมออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting)
หน่วยงานผู้จัด	ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ค่าใช้จ่าย	☒ ไม่มี ☐ มี จำนวน บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☐ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/วุฒิบัตร	☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☒ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

หลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (หลักการปารีส)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ องค์การสหประชาชาติและองค์กรในเครือบางแห่งได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสถาบันระดับชาติเพื่อเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รายงานเหล่านี้ได้นำไปสู่การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างประเทศของสหประชาชาติว่าด้วยสถาบันแห่งชาติเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (UN International Workshop on National Institutions for the Promotion and Protection of Human Rights) ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงปารีสในปี 1991 (พ.ศ.2534) และนำไปสู่การจัดทำ “หลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” (Principles relating to the status of national institutions) หรือที่เรียกกันในชื่อ “หลักการปารีส” (Paris Principles)

“หลักการปารีส” เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อให้แต่ละประเทศนำไปเป็นแนวทางจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนภายในประเทศของตนได้อย่างเป็นเอกภาพ โดยกำหนดสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (3) องค์ประกอบและหลักประกันในความเป็นอิสระและความหลากหลายของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (4) วิธีการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (5) หลักการเพิ่มเติมสำหรับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีอำนาจกึ่งตุลาการ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ประเทศไทย) คืออะไร

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาตรา 17 - มาตรา 21

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 118 ก ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นตรงต่อประธานกรรมการและเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป จัดระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดงบประมาณสนับสนุน การจัดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ และกำหนดให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้ประธานกรรมการเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารราชการและบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (2) รับคำร้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและดำเนินการสืบสวน หรือตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องที่มีการยื่นคำร้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (3) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- (4) ประสานงานกับหน่วยราชการองค์การเอกชนหรือองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fast-Checking) ในยุค AI สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ

Information distortion (การบิดเบือนข้อมูล) คือการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูลจากต้นฉบับ ทำให้ข้อมูลนั้นมีความคลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ การบิดเบือนอาจเกิดขึ้นทั้งโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ได้ และอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้หรือความเข้าใจข้อมูลของผู้อื่น

ลักษณะของการบิดเบือนข้อมูล

- (1) อคติ (Bias) คือ การนำเสนอข้อมูลโดยมีมุมมองส่วนตัวที่เอนเอียง
- (2) การพูดเกินจริง (Exaggeration) คือ การเสริมแต่งรายละเอียดให้ดูเกินกว่าความเป็นจริง
- (3) การละเว้นรายละเอียดสำคัญ (Omission of Key Details) คือ การตัดทอนข้อมูลบางส่วนออกไป ทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน

รูปแบบของการบิดเบือนข้อมูล

- (1) Misinformation คือ ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องซึ่งเกิดจากความเข้าใจผิดโดยไม่ได้มีเจตนาหลอกลวง

- (2) Disinformation: ข้อมูลเท็จหรือข้อมูลบิดเบือนที่สร้างขึ้นโดยมีเจตนาที่จะหลอกลวงผู้อื่น

Information Integrity คือความถูกต้องครบถ้วนและสอดคล้องกันของข้อมูล โดยข้อมูลจะต้องอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ไม่ถูกเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดวงจรชีวิตของข้อมูล ตั้งแต่การสร้าง การจัดเก็บ การส่ง ไปจนถึงการประมวลผล เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและปลอดภัย

องค์ประกอบของ Information Integrity ได้แก่

(1) ความสมบูรณ์ (Completeness) โดยข้อมูลทั้งหมดได้รับการจัดเก็บ ไม่มีการกรองหรือสูญหายส่วนใดส่วนหนึ่ง

(2) ความแม่นยำ (Accuracy) โดยข้อมูลไม่ถูกเปลี่ยนแปลงหรือรวมเข้าด้วยกันในลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อ การวิเคราะห์ และผลลัพธ์ของการทดสอบควรเหมือนเดิมเสมอเมื่อทำซ้ำ

(3) ความสอดคล้องกัน (Consistency) โดยข้อมูลจะไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเข้าถึงเมื่อใด บ่อยแค่ไหน หรือเก็บไว้นานเท่าใด

(4) ความปลอดภัย (Security) โดยข้อมูลจะถูกเก็บรักษาอย่างปลอดภัย และสามารถเข้าถึงได้โดยบุคคล หรือแอปพลิเคชันที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

ความสำคัญของ Information Integrity ได้แก่

(1) การรักษาความน่าเชื่อถือ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่น่ามาใช้นั้นถูกต้อง ไม่ได้ถูกแก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาต

(2) การป้องกันการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อปกป้องข้อมูลจากการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงที่ไม่ถูกต้องโดยผู้ไม่มีสิทธิ์

(3) สนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อช่วยให้การตัดสินใจทางธุรกิจหรือทางเทคนิคมีความถูกต้อง เนื่องจากอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

(4) เป็นส่วนหนึ่งของ CIA Triad โดย Information Integrity เป็นหนึ่งในสามเสาหลักที่สำคัญของความ ปลอดภัยสารสนเทศ (CIA Triad) นอกเหนือจาก Confidentiality (ความลับ) และ Availability (ความพร้อมใช้งาน)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการวิเคราะห์สื่อหรือสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนา ภายในวันที่

ขอเสนอแนะอื่นๆ(ถ้ามี)

ผู้รายงาน.....

(นางสาวอภิรัช พึงพาพงศ์)

บรรณารักษ์ชำนาญการ

วันที่.....

17 กันยายน 2568

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

รับทราบ

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วรพล อร่ามรัศมีกุล)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

วันที่.....

19 ก.ย. 2568

- หมายเหตุ : 1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน ภายใน 15 วันทำการ
เสนอหัวหน้าฝ่าย
2. หัวหน้าฝ่ายเสนอความเห็น ภายใน 3 วันทำการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง
3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้มรายงานการเข้าประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน
4. หัวหน้าฝ่ายติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา
5. หัวหน้าฝ่ายรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางได้ทราบ